

Sygn. akt III AUa 213/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Zajązkowski (spr.)

Sędziowie: SSA Lucyna Guderska

del. SSO Anna Rodak

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Sztuka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 1 grudnia 2015 r. w Ł.

sprawy **R. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o emeryturę

na skutek apelacji R. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 28 listopada 2014 r. sygn. akt V U 969/13

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 213/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 maja 2013 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. odmówił wnioskodawcy R. W. prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, iż wnioskodawca nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych, bowiem poza własnym oświadczeniem nie dostarczył on żadnych dokumentów potwierdzających pracę w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od powyższej decyzji, złożonym w dniu 24 czerwca 2014 roku, R. W. wniósł o przyznanie żadanego prawa wskazując, że nie może on ponosić odpowiedzialności za nie uwzględnienie przez jego pracodawcę w wystawionych dokumentach faktu wykonywania przez niego pracy w warunkach szczególnych,

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podnosząc w uzasadnieniu, iż wnioskodawca nie przedłożył świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach dotyczących spornych okresów.

Wyrokiem z dnia 28 listopada 2014 r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji zapadło w następującym stanie faktycznym:

R. W., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 9 maja 2013 roku wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Na dzień 1 stycznia 1999 r. skarżący udowodnił staż pracy wynoszący 27 lat, 6 miesięcy i 19 dni.

Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy żadnego okresu zatrudnienia w tym okresów: od 11.03.1970 r. do 16.06.1971 r. w Fabryce (...) w S. przy obsłudze pieca do produkcji; od 8.12.1971 r. do 17.02.1973 r. w Rejonie Eksploatacji (...) w P., jako mechanik przy naprawie i eksploatacji maszyn do produkcji mas bitumicznych; od 27.08.1973 r. do 30.04.1975 r. w Przedsiębiorstwie (...) w K., jako mechanik oraz wydawca paliw; od 5.05.1975 r. do 30.08.1977 r. w Przedsiębiorstwie (...) w Nowej Hucie Oddział w D., jako mechanik samochodowy; od 14.09.1977 r. do 30.06.1991 r. w Spółdzielni (...), jako mechanik oraz magazynier i wydawca paliwa oraz środków chemicznych.

Wnioskodawca w okresie od 11 marca 1970 roku do 16 czerwca 1971 roku był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Fabryce (...) obecnie Fabryce (...) S.A. w S. na stanowisku pracownik fizyczny, gdzie wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienioną w Dziale III poz. 69. Wnioskodawca w okresie od 8 grudnia 1971 roku do 17 lutego 1973 roku był zatrudniony w Rejonie Eksploatacji (...) w P. Tryb. na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku montera samochodowego. Przedsiębiorstwo to zajmowało się budową i naprawą dróg oraz ich odśnieżaniem. Na wyposażeniu posiadało zarówno samochody ciężarowe: stary i żyły, samochody dostawcze: żuki, nysy oraz sprzęt ciężki, służący do odśnieżania, a także maszyny drogowe. Tych pojazdów było 50. Przedsiębiorstwo to posiadało swój warsztat mechaniczny, w którym dokonywało napraw pojazdów. W warsztacie znajdowały się trzy kanały, w których pracowali mechanicy. Wnioskodawca od początku zatrudnienia pracował, jako mechanik dokonując napraw pojazdów w kanale. W kanale wnioskodawca naprawiał i wymieniał części samochodowe: skrzynie biegów, sprzęgła, resory, mosty, czy osie. Jeżeli naprawy nie można było dokonać w kanale, z uwagi na umiejscowienia tej części w samochodzie, to wnioskodawca w kanale wymontowywał tę część, wynosił poza kanał i wówczas naprawy dokonywali już inni mechanicy, a wnioskodawca wracał do pracy w kanale i wymieniał inne części. R. W. nie dokonywał napraw poza kanałem. Był młodym pracownikiem, a w zakładzie panowała zasada, iż młodzi pracownicy pracowali w kanałach, a osoby ze starszym stażem, wykonywały lżejsze prace mechanika poza kanałem. Poza kanałem wnioskodawca w ciągu dnia roboczego jedynie jadł śniadania i sprzątał warsztat po skończonym dniu pracy. Nie dokonywał również napraw w terenie.

R. W. w trakcie zatrudnienia w Rejonie Eksploatacji (...) w P. Tryb. w okresie od 25 kwietnia 1972 roku do 14 września 1972 roku odbywał zasadniczą służbę wojskową. W okresie od 27 sierpnia 1973 roku do 30 kwietnia 1975 roku wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w K. na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych.

W okresie od 5 maja 1975 roku do 31 sierpnia 1977 roku wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Oddział w D. na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych. W okresie od 14 września 1977 roku do 30 czerwca 1991 roku wnioskodawca był zatrudniony w Spółdzielni (...)w Ł. na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

Spółdzielnia ta świadczyła usługi transportowe dla okolicznej ludności. Posiadała na wyposażeniu samochody w ilości 10-15 sztuk, w tym około 4 samochody ciężarowe marki R. i S., ciągniki w ilości około 20 sztuk, kombajny w ilości 5 sztuk. Spółdzielnia posiadała swoje dwa warsztaty naprawcze. W jednym z nich były dwa kanały do przeprowadzania napraw, a drugi warsztat bez kanałów wykorzystywany był do przeprowadzania napraw „naziemnych”, w tym m.in. do wymiany oleju, przykręcania śrub. W warsztacie z kanałami pracowało 2 mechaników, a w warsztacie bez kanałów, zatrudnionych było około 5 mechaników. Wnioskodawca od początku zatrudnienia, a więc od 14 września 1977 roku do końca 1988 roku pracował, jako mechanik w kanałach. W kanałach dokonywał takich napraw jak skrzynie biegów, wałów, tylnych mostów. Wszystkich napraw dokonywał tylko i wyłącznie w kanałach pracując w ten sposób stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Od 1989 roku wnioskodawca w Spółdzielni pracował już na innym stanowisku początkowo, jako magazynier, następnie, jako kierownik zakładu remontowego, kierownik magazynu, kierownik zakładu mechanizacji i transportu, kierownik zakładu przetwórstwa owocowo-warzywnego. Te nowe stanowiska pracy związane były z przekształceniami Spółdzielni, jakim ona podlegała, aby obronić się przed upadłością. Jako magazynier wnioskodawca pracował bezpośrednio przy wydawaniu paliwa oraz środków ochrony roślin. Jako wydawca paliwa, wnioskodawca musiał ze stacji (...) przywieźć paliwo w beczkach o pojemności około 2.000 litrów do magazynu, rozlać je do mniejszych baniaków o pojemności 20 litrów, aby następnie je rozdysponować kierowcom. Wnioskodawca ponadto wydawał środki ochrony roślin, które też musiał przelać czy przesypać z większych pojemników do mniejszych. Wnioskodawcy żaden pracodawca nie wystawił świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Czyniąc rozważania prawne Sąd Okręgowy wskazał na treść art 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227) oraz na art. 32 w/w ustawy. Wskazując ponadto, że szczegółowe warunki uzyskania dochodzonego świadczenia reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku Nr 8, poz. 43 z późn. zm.). Zgodnie z § 3 i § 4 przywołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Ponadto w świetle § 4 pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Na gruncie przedmiotowej sprawy spór pomiędzy stronami, w związku z zarzutami podniesionymi przez wnioskodawcę w odwołaniu, ograniczał się do faktu, czy ma on wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu i nie budziło żadnych wątpliwości.

Dokonując oceny zgromadzonych na gruncie przedmiotowej sprawy dowodów Sąd Okręgowy wskazał, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy. Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

W ocenie Sądu, przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych tylko w okresie od 8.12.1971 r. do 17.02.1973 r. w Rejonie Eksploatacji (...) w P. jako mechanik w kanałach oraz w okresie od 14.09.1977 r. do 31.12.1988 r. w Spółdzielni (...) również jako mechanik w kanałach. Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w Rejonie Eksploatacji (...) w P. w okresie od 8.12.1971 r. do 17.02.1973 r., Sąd oparł się na dokumentach zgromadzonych w aktach ubezpieczeniowych oraz na korespondujących z nimi zeznaniach wnioskodawcy oraz świadka J. K.. Należy podkreślić, że świadek pracował w całym spornym okresie razem z wnioskodawcą w charakterze mechanika, a zatem dysponuje bezpośrednio i szczegółową wiedzą na temat wykonywanej przez niego pracy. Świadek potwierdził, że w całym spornym okresie wnioskodawca cały czas pracował w pełnym wymiarze czasu pracy jako mechanik samochodowy wykonując swoje prace tylko i wyłącznie w kanałach remontowych. W kanale remontowym wykonywał naprawy takich części samochodów jak skrzynie biegów, sprzęgła, resory, mosty, czy osie. Z istoty tych napraw wynikało, iż musiały być one wykonane w kanałach remontowych. Jeżeli konieczne było wykonanie innego rodzaju naprawy, to wnioskodawca wymontowywał tą część i ona była już remontowana przez innego mechanika. Opierając się na zeznaniach świadka i wnioskodawcy, Sąd Okręgowy ustalił, iż R. W. w okresie od 8 grudnia 1971 roku do 17 lutego 1973 roku,

wykonywał prace w szczególnych warunkach, tj. prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych. Wskazać należy, iż w tym okresie zatrudnienia wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową w okresie od 25 kwietnia 1972 roku do 14 września 1972 roku i okres ten również Sąd zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawca bowiem zarówno przed pójściem do wojska jak i po wojsku pracował w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu, wnioskodawca wykonywał również prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, dział Dział XIV, poz. 16, załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w okresie od 14 września 1977 roku do 31 grudnia 1988 roku podczas zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych w Ł.. Wskazać należy, iż w Spółdzielni tej wnioskodawca pracował w okresie od 14 września 1977 roku do 30 czerwca 1991 roku. Jednak, jak wykazało przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe, przede wszystkim jak wskazują zeznania świadków: L. K., J. S. oraz samego wnioskodawcy, do końca 1988 roku R. W. pracował jako mechanik w kanałach remontowych. Wówczas to dokonywał napraw znajdujących się na wyposażeniu Spółdzielni samochodów oraz maszyn rolniczych i napraw tych dokonywał tylko i wyłącznie w kanałach. Natomiast od 1989 roku stanowisko pracy wnioskodawcy zmieniło się i pracował on jako magazynier, następnie jako kierownik zakładu remontowego, kierownik magazynu, kierownik zakładu mechanizacji i transportu, kierownik zakładu przetwórstwa owocowo-warzywnego. W ocenie Sądu Okręgowego ze wskazanych stanowisk pracy wyłącznie, prace magazyniera można by zaliczyć do prac w warunkach szczególnych, bowiem wnioskodawca wówczas wydawał paliwo, co poprzedzone było jego rozlaniem z beczek o pojemności 2000 litrów do beczek o pojemności około 20 litrów, a więc wykonywał prace o których mowa w dziale IV punkt 19, powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów, gdzie wymieniono prace polegające na przetwórstwie, magazynowaniu, przepompowywaniu, przeładunku, transporcie oraz dystrybucji ropy naftowej i jej produktów, to jednak na podstawie zebranego materiału dowodowego nie można było ustalić w sposób pewny do kiedy wykonywał takie czynności. Takiej wiedzy nie posiadają zarówno przesłuchani w sprawie świadkowie – współpracownicy wnioskodawcy jak i sam R. W.. Ponadto z tego okresu zatrudnienia nie zachowała się dokumentacja osobowa wnioskodawcy, poza świadectwem pracy wystawionym w dniu 27 czerwca 1991 roku a w którym wskazano, że wnioskodawca w okresie zatrudnienia zajmował stanowisko kierownika magazynu, kierownika zakładu mechanizacji i transportu, kierownika zakładu przetwórstwa owocowo-warzywnego.

Nadto Sąd uznał, iż wnioskodawca w okresie od 11 marca 1970 roku do 16 czerwca 1971 roku był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Fabryce (...) obecnie Fabryce (...) S.A. w S. na stanowisku pracownik fizyczny, gdzie wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienioną w Wykazie A, Dziale III poz. 69.

Sąd nie zaliczył wnioskodawcy do pracy w szczególnych warunkach pozostałych wnioskowanych przez niego okresów zatrudnienia tj. okresów zatrudnienia od 27.08.1973 r. do 30.04.1975 r. w Przedsiębiorstwie (...) w K. i od 5.05.1975 r. do 30.08.1977 r. w Przedsiębiorstwie (...) w Nowej Hucie Oddział w D.. Przede wszystkim wskazać należy, iż za te okresy wnioskodawca nie dysponuje świadectwami wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Ponadto znajdujące się w aktach sprawy dokumenty potwierdzające zatrudnienie wnioskodawcy na stanowiskach pracownika fizycznego w Fabryce (...) w S., mechanika napraw pojazdów samochodowych w Przedsiębiorstwie (...) w K. oraz mechanika napraw pojazdów samochodowych i mechanika samochodowego Przedsiębiorstwie (...) w Nowej Hucie Oddział w D., nie zawierają informacji w jakim charakterze wnioskodawca pracował na tych stanowiskach. Ponadto te stanowiska nie zostały wymienione wśród rodzajów prac uprawniających do nabycia prawa do emerytury wymienionych w wykazie A lub B rozporządzenia z 7.02.1983 r.

Mając na uwadze poczynione rozważania Sąd Okręgowy uznał, iż wnioskodawca nie udowodnił że pracował w warunkach szczególnych w okresach od 27.08.1973 r. do 30.04.1975 r. w Przedsiębiorstwie (...) w K. i od 5.05.1975 r. do 30.08.1977 r. w Przedsiębiorstwie (...) w Nowej Hucie Oddział w D..

Biorąc pod uwagę powyższe uznać należało, iż w toku procesu wnioskodawca nie wykazał, by spełnił przesłankę wykonywania pracy w warunkach szczególnych w ilości co najmniej 15 lat. Fakt ten skutkował koniecznością przyjęcia,

że nie spełnia on wymaganych prawem warunków do uzyskania prawa do emerytury zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim złożył ubezpieczony zaskarżając go w całości. Niniejszemu rozstrzygnięciu zarzucając:

- obrażę prawa materialnego a to art 184 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o emeryturach i rentach z FUS poprzez niewłaściwe jego zastosowanie i ustalenie, że ubezpieczony nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych z uwagi na nieposiadanie 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, podczas gdy ubezpieczony wykazał okresy zatrudnienia w takich warunkach w ilości powyżej 15 lat;

- obrażę prawa materialnego przez nie zastosowanie § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, podczas gdy wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach pracy, wykonując ją stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy;

- naruszenie przepisu postępowania, który miał istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia a to art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

- Nie danie wiary zeznaniom R. W., iż wykonywał on pracę w warunkach szczególnych w okresie od 27 sierpnia 1973 r., do 30 kwietnia 1975 r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w K. oraz w okresie od 5 maja 1975 r. do 31 sierpnia 1997 r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) N. Huta Oddział w D., podczas gdy dał wiarę depozycjom strony odnośnie pozostałych spornych okresów wskazanych w odwołaniu od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- Nie danie wiary zeznaniom R. W. oraz świadka J. S., że wnioskodawca od 1989 r. wykonywał prace polegające na magazynowaniu, przepompowywaniu, przeładunku, transporcie oraz dystrybucji ropy naftowej i jej produktów w sytuacji, w której wnioskodawca oraz wskazany świadek wskazywali na ww. czynności wykonywane przez wnioskodawcę.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i ustalenie, że spełnia on wymagane prawem warunki do uzyskania prawa do emerytury oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kosztów procesu według norm przepisanych. Ewentualnie skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Ponadto skarżący wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie przez Sąd Apelacyjny dowodu z:

- uzupełniającego przesłuchania wnioskodawcy R. W. na okoliczność okresu świadczenia pracy w Spółdzielni Kółek Rolniczych w Ł. na stanowisku magazyniera, na którym wnioskodawca zajmował się magazynowaniem, przepompowywaniem, przeładunkiem oraz transportem ropy naftowej oraz jej produktów, która to okoliczność winna zostać precyzyjnie ustalona, w celu potwierdzenia okresu świadczenia pracy w szczególnych warunkach przez wnioskodawcę;

- przesłuchanie świadka A. K., zam. Ul. (...), (...)-(...) D., na okoliczność świadczenia pracy przez wnioskodawcę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w Nowej Hucie Oddział w D. w okresie od 05.05.1975 r. do 30.08.1977 r., który to dowód nie był możliwy do przeprowadzenia przed Sądem I instancji, z uwagi na brak kontaktu wnioskodawcy ze świadkiem i nieznaną adres jego zamieszkania, a który to świadek odpowiedział na przesłaną informację przez wnioskodawcę poprzez portal społecznościowy dopiero na początku grudnia 2014 r. tj. po wydaniu wyroku przez Sąd I instancji.

- przesłuchanie świadka B. Ż., którego dane ubezpieczony powziął od A. K., już po wydaniu wyroku przez Sąd I instancji i których uzyskanie nie było możliwe na wcześniejszym etapie postępowania, na okoliczność świadczenia pracy przez

wnioskodawcę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w Nowej Hucie Oddział w D. w okresie od 05.05.1975 r. do 30.08.1977 r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego R. W. okazała się bezzasadna i nie mogła skutkować wzruszeniem zaskarżonego rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego. Rozstrzygnięcie sądu I instancji jest, bowiem prawidłowe i znajduje oparcie zarówno w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, jak i obowiązujących przepisach prawa. Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe, dokonał analizy zebranych dowodów, nie naruszając zasady swobodnej ich oceny i w oparciu o zasadnie przyjęty stan faktyczny sprawy prawidłowo zastosował konkretnie przywołane przepisy prawa materialnego. Poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia Sąd Apelacyjny przyjął za podstawę swego rozstrzygnięcia w rozumieniu art. 382 k.p.c.

Wprawdzie apelacja w pierwszej kolejności formułuje zarzut obrazy prawa materialnego to rozważania Sądu Apelacyjnego wypada rozpocząć od oceny trafności zarzutów prawa procesowego. Przestrzeganie, bowiem przepisów prawa procesowego przez Sąd pierwszej instancji ma wpływ na prawidłowe ustalenie stanu faktycznego, a prawo materialne winno być stosowane do uprzednio niewadliwie ustalonego stanu faktycznego. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu. To, że określony dowód został oceniony niezgodnie z intencją skarżącego, nie oznacza naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Ocena dowodów należy bowiem do sądu orzekającego i nawet w sytuacji, w której z dowodu można było wywieść wnioski inne niż przyjęte przez sąd, nie dochodzi do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Granice swobodnej oceny dowodów wyznaczają w szczególności: obowiązek wyprowadzenia przez sąd z zebranego materiału dowodowego wniosków logicznie prawidłowych (zgodnych z zasadami logicznego rozumowania), ramy proceduralne (ocena dowodów musi respektować pewne warunki określone przez prawo procesowe, w szczególności art. 227 - 234 KPC), wreszcie poziom świadomości prawnej sędziego oraz dominujące poglądy na sądowe stosowanie prawa. Swobodna ocena dowodów dokonywana jest przez pryzmat własnych przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego zasobu doświadczeń życiowych, ale powinna także uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i - wając ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego.

Na gruncie przedmiotowej sprawy, Sąd Okręgowy wśród wskazanych przez ubezpieczonego okresów, jako pracę w szczególnych warunkach uznał zatrudnienie w Fabryce (...) w S. (od 11.03.1970 r. do 16.06.1971 r.), zatrudnienie w Rejonie Eksploatacji (...) w P. (od 08.12.1971 r. do 17.02.1973 r.) oraz zatrudnienie w Spółdzielni (...) (od 14.09.1977 r. do 31.12.1988 r.). Spór zogniskował się zatem wokół pozostałych okresów zatrudnienia wskazanych przez ubezpieczonego a nie uznanych przez Sąd Okręgowy jako praca wykonywana w szczególnych warunkach. Na wstępie poczynionych w tym zakresie rozważań należy zwrócić uwagę na fakt, iż ubezpieczony składając wniosek o wcześniejszą emeryturę nie przedstawił organowi rentowemu ani jednego świadectwa potwierdzającego fakt wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia RM z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, okresy pracy w warunkach szczególnych powinny być potwierdzone przez zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy. Ponadto ugruntowany jest również pogląd, że tylko praca w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze na stanowiskach wymienionych w wykazie A - załącznika do ww. rozporządzenia, wykonywana stale i w pełnym wymiarze, uzasadnia skorzystanie z uprawnienia do wcześniejszej emerytury. Praca w szczególnych warunkach, to przy tym praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym

załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (wyroki SN: z dnia 14 września 2007 r. II UK 27/07, OSNP 2008 Nr 21-22, poz. 325; z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283; z dnia 22 stycznia 2008 r. I UK 210/07;; z dnia 6 czerwca 2011 r., I UK 393/10 LEX nr 950426). Należy jednocześnie pamiętać, że prawo do wcześniejszej emerytury stanowi odstępstwo od zasady powszechnego wieku emerytalnego i w związku z tym nie można poprzestać tylko na jego uprawdopodobnieniu, lecz musi zostać udowodnione, a służą temu przede wszystkim dokumenty. Dlatego w tej kategorii spraw przyjmuje się, że same zeznania świadków, gdy nie znajdują potwierdzenia w dokumentach pracowniczych z reguły byłyby niewystarczające do przyjęcia pracy w szczególnych warunkach (wyrok SA w Białymstoku z dnia 22 maja 2013 r., III AUa 952/12, LEX nr 1327500). To zakład pracy bowiem zgodnie z treścią § 2 ust. 2 w/w. rozporządzenia potwierdza w treści świadectwa pracy, okresy pracy w warunkach szczególnych bazując na posiadanej dokumentacji. Słusznie zwraca się uwagę, iż przepis § 2 ust. 2 rozporządzenia ma znaczenie wyłącznie instrukcyjne w tym sensie, że wskazuje na potrzebę zwrócenia uwagi na wiarygodność dowodów, wśród których w pierwszej kolejności należy dokonywać ustaleń w oparciu o miarodajną dokumentację. Dopiero w razie braku takiej możliwości należy skorzystać z dowodu przesłuchania świadków. Innymi słowy choć w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów, nie obowiązują ograniczenia dowodowe zawarte w przepisach ww. rozporządzenia, to zauważyć należy, że w rozporządzeniu przewidziana została pewna hierarchia dowodów, którą sąd winien kierować się przy rozpoznawaniu sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych. W pierwszej kolejności, przy ustalaniu okresów zatrudnienia, winny być uwzględniane dokumenty z przebiegu zatrudnienia - świadectwa pracy wystawione przez pracodawcę, umowy o pracę, angaże, legitymacje ubezpieczeniowe i inne dokumenty potwierdzające okresy ubezpieczenia. Dopiero gdy dokumentacja pracownicza jest niepełna lub zawiera pewne rozbieżności, dopuszczalne jest posiłkowanie się zeznaniami świadków, ale jako dowodem uzupełniającym, potwierdzającym przebieg zatrudnienia. Na gruncie przedmiotowej sprawy wnioskodawca starał się wykazać poszczególne okresy zatrudnienia w warunkach szczególnych opierając się w zasadzie wyłącznie na zeznaniach świadków. I choć Sąd Apelacyjny jest w stanie uznać za udowodnione okresy pracy w Fabryce (...) w S. (od 11.03.1970 r. do 16.06.1971 r.), w Rejonie Eksploatacji (...) w P. (od 08.12.1971 r. do 17.02.1973 r.) oraz w Spółdzielni (...) (od 14.09.1977 r. do 31.12.1988 r.) opierając się w tym zakresie przede wszystkim na zeznaniach świadków, to podobnej konstatacji nie może uczynić odnośnie pozostałych spornych okresów zatrudnienia ubezpieczonego.

Wskazując chronologicznie na sporne okresy niemożące podlegać zaliczeniu Sąd Okręgowy nie uwzględnił ubezpieczonemu zatrudnienia od 27.08.1973 r. do 30.04.1975 r. w Przedsiębiorstwie (...) w K. i od 05.05.1975 r. do 30.08.1977 r. w Przedsiębiorstwie (...) w Nowej Hucie Oddział w D.. Dokonana w niniejszym zakresie ocena w pełni znajduje aprobatę Sądu Apelacyjnego. Zeznania ubezpieczonego pozostają, bowiem niewystarczającymi dla podważenia wystawionego świadectwa pracy i uznania, iż w spornych okresach wykonywał on pracę w szczególnych warunkach. W dokumentacji pracowniczej brak jest informacji uszczegółwiających charakter wykonywanych przez ubezpieczonego czynności. Zaś poza zeznaniami R. W. w toku postępowania nie ujawniono żadnych innych dowodów mogących w jakimkolwiek zakresie uwiarygodnić podniesione przez niego twierdzenia a zarazem podważyć wystawione przez pracodawcę świadectwo pracy.

Podobnie, nie sposób zaliczyć ubezpieczonemu dalszego okresu zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych w Ł. tj od roku 1989, jako pracy w warunkach szczególnych. Jak wynika z dokumentacji pracowniczej oraz wystawionego świadectwa pracy, od 1989 r. ubezpieczonemu powierzono wykonywanie obowiązków magazyniera, następnie kierownika zakładu remontowego, kierownika magazynu, kierownika zakładu mechanizacji i transportu oraz kierownika zakładu przetwórstwa owocowo-warzywnego. Żadne ze wskazanych stanowisk nie podlega zaliczeniu, jako praca w warunkach szczególnych wymienionych w wykazie A rozporządzenia RM z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Dokonując powyższej konstatacji Sąd Apelacyjny poszedł o krok dalej niż Sąd Okręgowy uznając, iż praca w charakterze magazyniera nawet, jeśli wiązała się z wydawaniem paliwa, to na podstawie zebranego materiału dowodowego nie sposób uznać, iż była ona wykonywana w sposób stały i w pełnym wymiarze czasu pracy. Jak wynika z zeznań zarówno ubezpieczonego jak i świadka J. S., czynności polegające na magazynowaniu paliwa oraz wydawaniu go, nie były jedynym zajęciem wykonywanym przez ubezpieczonego w toku zatrudnienia w charakterze magazyniera. Do obowiązków skarżącego należało, bowiem chociażby magazynowanie określonych

środków chemicznych w pojemnikach o różnej zawartości a następnie odmierzanie ich i wydawanie określonym osobom zatrudnionym w ramach Spółdzielni Kółek Rolniczych w Ł.. Mając powyższe na uwadze, nie można uznać, iż praca w charakterze magazyniera wykonywana przez ubezpieczonego polegała wyłącznie na magazynowaniu, przepompowywaniu, przeładunku, transporcie oraz dystrybucji ropy naftowej i jej produktów (co mogłoby skutkować zaliczeniem niniejszego okresu jako prace w warunkach szczególnych), albowiem niniejsze czynności nie były przez R. W. wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Na powyższe bezpośredniego wpływu nie może mieć jednocześnie fakt, iż w złożonej apelacji skarżący złożył wniosek o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania kolejnych świadków mających potwierdzić wykonywanie przez ubezpieczonego pracy w warunkach szczególnych w spornych okresach czasu. Podkreślenia w tym miejscu wymaga fakt, że postępowanie apelacyjne pomimo swojego charakteru rozpoznawczego, jest przede wszystkim postępowaniem kontrolnym. Sąd odwoławczy dopuszcza kolejne dowody tylko w przypadkach wyjątkowych, a mianowicie, kiedy potrzeba ich powołania zaistnieje później, a strona wykaże, że nie miała możliwości zgłoszenia danych dowodów w postępowaniu przed Sądem I instancji. Potrzeba powołania nowych faktów i dowodów powinna być następstwem zmienionych okoliczności sprawy, które są niezależne od zapadłego rozstrzygnięcia pochodzącego od sądu pierwszej instancji albo otwarcia się możliwości dowodzenia okoliczności faktycznych wcześniej niemożliwych do wykazania z przyczyn obiektywnych. Strona, która dopuszcza się zaniedbania w zakresie przysługującej jej inicjatywy dowodowej w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, musi się liczyć z tym, że sąd drugiej instancji jej wniosku dowodowego nie uwzględni. (Sąd Apelacyjny w Białymstoku, wyrok z dnia 29 października 2013 r., I ACa 186/12, LEX 1388762). Objęte wnioskiem dowodowym ubezpieczonego przesłuchanie świadków, mające w konsekwencji potwierdzić fakt wykonywania pracy w warunkach szczególnych, mogły zostać powołane przed Sądem pierwszej instancji i przed tym sądem reprezentowany profesjonalnie ubezpieczony winien wnieść o ich przeprowadzenie. Na powyższe bez wpływu pozostaje jednocześnie fakt, iż ze świadkiem wskazanym w treści apelacji ubezpieczony kontakt uzyskał za pomocą portali społecznościowych po wydaniu wyroku przez Sąd Okręgowy. Niniejsza okoliczność, z uwagi na fakt wieloletniego już funkcjonowania portali społecznościowych jak i z uwagi na ogólne możliwości komunikacyjne i technologiczne wydaje się nieprawdopodobna i nie mogła skutkować podjęciem przez Sąd Apelacyjny oddmiennej decyzji w niniejszym zakresie. Uznając zatem, że skorzystanie z tego materiału dowodowego jest niedopuszczalne na podstawie art 381 k.p.c., Sąd Apelacyjny pominął jako spóźniony wniosek zawarty w treści apelacji i późniejszym piśmie procesowym.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny uznał, iż poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia okazały się pełne, spójne i logiczne, co w konsekwencji doprowadziło do dokonania prawidłowej subsumpcji prawa materialnego. Prawidłowość zaś poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych, czyni w zasadzie zbędnym odnoszenie się do postawionych zarzutów naruszenia prawa materialnego tj. art. 184 ust. ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia RM z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Postawione przez stronę skarżącą zarzuty naruszenia prawa materialnego odnoszą się, bowiem właśnie do poczynionych ustaleń w oparciu, o które doszło następnie do niewadliwego zastosowania prawa materialnego. Dokonana w postępowaniu odwoławczym przez Sąd Apelacyjny interpretacja przepisów w oparciu o ustalony stan faktyczny, nie doprowadziła tym samym do korekty wydanego orzeczenia. Reasumując, Sąd Apelacyjny w pełni podziela ocenę prawną Sądu I instancji, że wnioskodawca nie wykazał w objętym sporem okresie, iż przez co najmniej 15 lat stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny uznał apelację za pozbawioną uzasadnionych podstaw faktycznych i prawnych i z mocy art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu.